

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКА НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ
МІСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА

О.В. Прасоленко

ПРОГРАМА І РОБОЧА ПРОГРАМА
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
„ОРГАНІЗАЦІЯ ДОРОЖНЬОГО РУХУ”

(для студентів 3 курсу заочної форми навчання та 4 курсу денної
напряму підготовки 1004 (6.070101) «Транспортні технології
(за видами транспорту)»)

ХАРКІВ – ХНАМГ – 2009

Програма і робоча програма навчальної дисципліни «Організація дорожнього руху» (для студентів 3 курсу заочної форми навчання та 4 курсу денної напряду підготовки 1004 (6.070101) «Транспортні технології (за видами транспорту)»)/
Укл.: О.В. Прасоленко – Харків: ХНАМГ, 2009. – 32 с.

Укладач: О.В. Прасоленко

Наведені програма і робоча програма навчальної дисципліни, їх зміст за змістовними модулями й темами. Включено плани лекцій й практичних занять, методичні вказівки до самостійної роботи, контрольні запитання і критерії оцінювання знань студентів.

Затверджено на засіданні кафедри

Затверджено на засіданні кафедри транспортних систем і логістики,
протокол № 1 від 8 вересня 2009 р.

ЗМІСТ

Вступ.....	4
1. Програма навчальної дисципліни.....	4
1.1. Мета, предмет і місце дисципліни.....	5
1.2. Інформаційний обсяг дисципліни.....	6
1.3. Освітньо-кваліфікаційні вимоги.....	7
1.4. Рекомендована основна навчальна література.....	8
1.5. Анотації програми навчальної дисципліни.....	9
2. Робоча програма навчальної дисципліни.....	10
2.1. Кваліфікаційні вимоги до студентів.....	11
2.2. Тематичний план навчальної дисципліни.....	12
2.2.1. Лекційний курс.....	13
2.2.2. Практичні заняття.....	14
2.3. Зміст навчальної дисципліни за модулями і темами.....	17
2.4. Самостійна робота студентів.....	18
2.5. Контрольні запитання з дисципліни для самооцінки знань.....	21
2.6. Індивідуально – консультативна робота.....	23
2.7. Методики активізації процесу навчання за темами навчальної дисципліни.....	24
2.8. Запитання до екзамену.....	25
2.9. Засоби контролю.....	28
2.10. Критерії оцінювання знань студентів.....	29
2.11. Інформаційно-методичне забезпечення.....	31

ВСТУП

Зміни схем організації руху в великих містах України свідчать про те, що міська транспортна система являє собою складну динамічну систему, функціонування якої залежить від дії факторів різної природи. Для ефективного управління дорожнім рухом потрібно виконувати підготовку фахівців для транспортної галузі в сфері організації і регулювання дорожнім рухом.

Зміст дисципліни „Організація дорожнього руху” полягає в розкритті філософії управління дорожнім рухом і забезпеченні безпеки всіх його учасників, тісно пов’язаної з соціально-економічними процесами, що відбуваються в Україні.

Дисципліна „Організація дорожнього руху” пов’язана з проектуванням методів забезпечення економічних, безпечних, комфортних перевезень пасажирів і вантажів та експлуатацією систем, що забезпечують виконання цього завдання.

1. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Освітньо – кваліфікаційний рівень: *«Бакалавр»*.

Напрямок підготовки: *1004 «Транспортні технології»*.

Спеціальність: *6.070101 «Організація і регулювання дорожнього руху»; 6.070101 «Транспортні системи»; 6100403 «організація перевезень і управління на транспорті»*.

Статус дисципліни: *вибіркова*.

Загальна кількість кредитів/ годин: *6/216*

Форма підсумкового контролю: *екзамен*.

Стандарт чинний з дати затвердження.

Цей стандарт не може бути повністю чи частково відтворений, тиражовано й розповсюджено без дозволу Харківської національної академії міського господарства.

Програма розроблена на основі:

ГСВО МОНУ Освітньо-кваліфікаційна характеристика підготовки бакалавра з напрямку підготовки 1004 «Транспортні технології», 2004 р.

ГСВО МОНУ Освітньо- професійна програма підготовки бакалавра з напрямку підготовки 1004 «Транспортні технології», 2004 р.

СВО ХНАМГ Освітньо-кваліфікаційна характеристика підготовки бакалавра з напрямку підготовки 1004 «Транспортні технології», 2008 р.

СВО ХНАМГ Освітньо- професійна програма підготовки бакалавра з напрямку підготовки 1004 «Транспортні технології», 2008 р.

СВО ХНАМГ Навчальний план підготовки бакалавра з напрямку 1004 «Транспортні технології», 2008 р.

1.1. Мета, предмет і місце дисципліни

Метою дисципліни є підготовка фахівців в галузі організації дорожнього руху для самостійного рішення професійних задач.

Завданнями дисципліни є: формування понятійного апарату організації дорожнього руху, придбання знань про економічні, соціальні та математичні основи вирішення транспортних проблем, аналіз та моделювання їх рішення в рамках системного підходу; придбання необхідних навичок застосування отриманих знань до вирішення практичних задач організації дорожнього руху.

Предмет вивчення: організація дорожнього руху (від розробника).

Місце дисципліни в структурно-логічній схемі підготовки фахівця:

Перелік дисциплін, на які безпосередньо спирається вивчення даної дисципліни	Перелік дисциплін, вивчення яких безпосередньо спирається на дану дисципліну
Загальний курс транспорту	Дипломне проектування
Організація руху видів транспорту	
Основи теорії систем і управління	

1.2. Інформаційний обсяг дисципліни

(відповідно до стандартів ОПП)

Модуль 1. Організація дорожнього руху (6,0/216)

Змістовий модуль 1.1. Стан організації дорожнього руху (2,5/90)

УНЕ 1.1.1. Транспортна система міста. Стан організації дорожнього руху у містах.

УНЕ 1.1.2. Нормативні документи і діяльність організацій в області дорожнього руху.

Змістовий модуль 1.2. Безпека дорожнього руху (1,5/ 54)

УНЕ 1.2.1. Дорожньо-транспортні випадки їхній облік і аналіз.

УНЕ 1.2.2. Водій і безпека руху.

Змістовий модуль 1.3. Характеристики дорожнього руху (1,5/ 54)

УНЕ 1.3.1. Дорожні умови і безпека руху.

УНЕ 1.3.2. Основи організації дорожнього руху.

Розрахунково-графічна робота (0,5/18)

1.3. Освітньо-кваліфікаційні вимоги

Вміння та знання (за рівнями сформованості)	Сфери діяльності (виробнича, соціально- виробнича, соціально- побутова)	Функції діяльності у виробничій сфері (проектувальна, організаційна, управлінська, виконавська, технічна, інші)
Використовуючи дані про фактичний або перспективний стан дорожнього руху визначити раціональні варіанти організації руху транспортних засобів на перехрестях, мінімальну кількість смуг руху на підходах до перехрестя.	виробнича	проектувальна
На основі інформації про аварійність зробити аналіз конфліктних точок, визначити ймовірність виникнення ДТП, розробити схему організації руху.	виробнича	проектувальна
Користуючись даними про функціонування перехрестя зробити розрахунок режиму роботи світлофорної сигналізації, оцінити затримки руху та обраної схеми організації руху.	виробнича	проектувальна

1.4. Рекомендована основна навчальна література

1. Клинковштейн Г.И. Организация дорожного движения. - М.: Транспорт 1992.
2. Хомяк Я.В. Организация дорожного движения. К.: Вища школа, 1986.
3. Коноплянко В.И. Организация и безопасность дорожного движения. М.: Транспорт, 1991.
4. Самойлов Д.С. Городской транспорт. М.: Стройиздат, 1983.
5. Бабков В.Ф. Андреев О.В. Проектирование автомобильных дорог : в двух част. Сборник для вузов. Изд. 2-е , перераб. и дор. М.: Транспорт, 1987.
6. Системологія на транспорті. Підручник у 5 кн. / Під заг. ред. Дмитриченка М.Ф.– Кн. IV: Організація дорожнього руху / Е.В. Гаврилов, М.Ф. Дмитриченко, В.К. Доля, О.Т. Лановий, І.Е. Линник, В.П. Поліщук.- К.: Знання України, 2006 р.- 504 с.
7. Методичні вказівки до виконання розрахунково-графічної і контрольної робіт з дисципліни «Організація дорожнього руху» (для студентів 3 курсу заочної та 4 курсу денної форм навчання напрямку підготовки 6.070101 – «Транспортні технології») / Укл.: Лобашов О.О., Прасоленко О.В., Бурко Д.Л.– Харків:ХНАМГ, 2008. – 23 с.
8. Методичні вказівки до виконання практичних завдань і самостійної роботи з дисципліни «Організація дорожнього руху» (для студентів 3 курсу заочної та 4 курсу денної форм навчання напрямку підготовки 6.070101 – «Транспортні технології») / Укл. Лобашов О.О., Бурко Д.Л., Прасоленко О.В. – Харків:ХНАМГ, 2007. – с. 22

1.5. Анотації програми навчальної дисципліни

Організація дорожнього руху

Метою навчальної дисципліни є підготовка фахівців в галузі організації дорожнього руху для самостійного рішення професійних задач.

Предмет вивчення дисципліни: розробка та практичне застосування найбільш ефективних методів прийняття рішень і управління транспортними потоками.

Стан організації дорожнього руху. Безпека дорожнього руху. Характеристики дорожнього руху.

Организация дорожного движения

Целью учебной дисциплины является подготовка специалистов в области организации Дорожного движения для самостоятельного решения профессиональных задач.

Предмет изучения дисциплины: разработка и практическое применение наиболее эффективных методов принятия решений и управление транспортными потоками.

Состояние организации дорожного движения. Безопасность дорожного движения. Характеристики дорожного движения.

The organization of traffic

The purpose of a subject matter is preparation of students in the field of the organization of Traffic for the independent decision of professional problems.

Subject of studying of discipline: development and practical application of the most effective methods of decision-making and management of transport streams.

Condition of the organization of traffic. Safety of traffic. Characteristics of traffic.

2. РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Робоча програма розроблена на основі:

ГСВО МОНУ Освітньо-кваліфікаційна характеристика підготовки бакалавра з напрямку підготовки 1004 «Транспортні технології», 2004 р.

ГСВО МОНУ Освітньо - професійна програма підготовки бакалавра з напрямку підготовки 1004 «Транспортні технології», 2004 р.

СВО ХНАМГ Освітньо-кваліфікаційна характеристика підготовки бакалавра з напрямку підготовки 1004 «Транспортні технології», 2008 р.

СВО ХНАМГ Освітньо - професійна програма підготовки бакалавра з напрямку підготовки 1004 «Транспортні технології», 2008 р.

СВО ХНАМГ Навчальний план підготовки бакалавра з напрямку 1004 «Транспортні технології», 2008 р.

Загальна характеристика навчальної дисципліни «Організація дорожнього руху» наведена у табл. 1.

Таблиця 1 – Характеристика навчальної дисципліни «Організація дорожнього руху»

Характеристика дисципліни: підготовка бакалаврів	Напрямок, спеціальність, освітньо - кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни
Кількість кредитів – 6,0; у тому числі: - змістовних модулів -3; - самостійна робота.	Шифр та назва напрямку: 1004 «Транспортні технології»	Вибіркова. Рік підготовки - 4. Семестр – 8.
Кількість кредитів/годин: усього – 6,0/216; за змістовними модулями: ЗМ 1.1 – 2,5/90; ЗМ 1.2 – 1,5/54. ЗМ 1.3 – 1,5/54.	Шифр та назва професійного спрямування: 6.070101 «Організація і регулювання дорожнього руху»; 6.070101 «Транспортні системи»; 6.070101 «Організація перевезень і управління на транспорті»	Лекції – 45 годин. Практичні заняття – 45 годин. Самостійна робота – 126 години.
Кількість тижнів викладання - 15. Кількість занять за тиждень, годин – 2/2.	Освітньо - кваліфікаційний рівень – «Бакалавр»	Вид підсумкового контролю: екзамен.

Основними видами навчальних аудиторних занять, під час яких студенти отримують необхідні знання, є лекції, практичні заняття, консультації. Важливим елементом опанування професійними знаннями є самостійна робота студента, що проводиться у час, вільний від аудиторних занять.

2.1. КВАЛІФІКАЦІЙНІ ВИМОГИ ДО СТУДЕНТІВ

Дисципліна «Організація дорожнього руху» є вибірковою для підготовки бакалаврів з напрямку 1004 «Транспортні технології».

Попередніми дисциплінами, що повинні бути вивчені студентами до початку засвоєння навчального матеріалу, з дисципліни «Організація дорожнього руху» є: «Загальний курс транспорту», «Організація руху видів транспорту», «Основи теорії систем і управління».

В результаті вивчення дисципліни студенти повинні

знати:

1. Рухомий склад різноманітних видів транспорту;
2. Координацію робіт транспорту, вибору раціональних областей їх роботи та використання;
3. Конструкторські особливості інженерних споруд на автомобільних дорогах.

вміти:

1. Визначати мінімально необхідне число смуг на підходах до перехрестя;
2. Аналізувати конфліктні точки, визначення ймовірності кількості ДТП;
3. Розробляти схеми організації руху;
4. Розраховувати режими роботи світлофорної сигналізації;
5. Оцінювати затримки руху.

Робоча програма навчальної дисципліни розроблена відповідно до вимог ГСВО МОН України підготовки бакалаврів за напрямом 1004 «Транспортні технології».

2.2. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Тематичний план дисципліни «Організація дорожнього руху» визначає розподіл навчального часу, що відведений навчальним планом на вивчення дисципліни, за змістовними модулями, темами, формами і видами навчальної роботи (табл. 2).

Таблиця 2 – Структура залікового кредиту навчальної дисципліни

Зміст навчальної дисципліни (теми, підтеми)	Обсяг у годинах					
	Денне навчання			Заочне навчання		
	Л	Пр	СРС	Л	Пр	СРС
Модуль 1. Організація дорожнього руху	45	45	126	14	10	192
Змістовний модуль 1.1. Стан організації дорожнього руху						
УНЕ1.1.1. Тема 1. Транспортна система міста. Стан організації дорожнього руху у містах	6	10	50	4	-	60
УНЕ 1.1.2. Тема 2. Нормативні документи і діяльність організацій в області дорожнього руху	4	-	20	2	-	20
Змістовний модуль 1.2. Безпека дорожнього руху						
УНЕ 1.2.1. Тема 3. Дорожньо-транспортні випадки їхній облік і аналіз	4	8	10	2	4	30
УНЕ 1.2.2. Тема 4. Водій і безпека руху	10	12	10	2	-	30
Змістовний модуль 1.3. Характеристики дорожнього руху						
УНЕ 1.3.1. Тема 5. Дорожні умови і безпека руху	6	10	5	2	4	20
УНЕ 1.3.2. Тема 6. Основи організації дорожнього руху	15	5	13	2	2	14
Контрольна робота (РГР)	-	-	18	-	-	18

2.2.1. Лекційний курс

Навчальна лекція – це систематизований виклад певних наукових або науково – методичних відомостей, ілюстрований при необхідності засобами наочності або демонстрацією дослідів.

Лекція є одним з основних видів навчальних занять у вищій школі. Призначенням лекції є формування у студентів фундаментальних знань з певної наукової галузі, а також визначає основний зміст і характер усіх інших навчальних занять та самостійної роботи студентів з відповідної дисципліни.

Розподіл лекційного часу за спеціальностями напряму підготовки 1004 «Транспортні технології» наведений для денного навчання у табл. 3, а для заочного навчання у табл. 4.

Таблиця 3 - Розподіл лекційного часу за спеціальностями напряму підготовки 1004 «Транспортні технології» для денного навчання

Зміст	Кількість годин за спеціальностями		
	6.070101, ТС	6.070101, ОП	6.070101, ОР
Змістовний модуль 1.1. Стан організації дорожнього руху			
УНЕ1.1.1. Тема 1. Транспортна система міста. Стан організації дорожнього руху у містах	6	6	6
УНЕ 1.1.2. Тема 2. Нормативні документи і діяльність організацій в області дорожнього руху	4	4	4
Змістовний модуль 1.2. Безпека дорожнього руху			
УНЕ 1.2.1. Тема 3. Дорожньо-транспортні випадки їхній облік і аналіз	4	4	4
УНЕ 1.2.2. Тема 4. Водій і безпека руху	10	10	10
Змістовний модуль 1.3. Характеристики дорожнього руху			
УНЕ 1.3.1. Тема 5. Дорожні умови і безпека руху	6	6	6
УНЕ 1.3.2. Тема 6. Основи організації дорожнього руху	15	15	15
Всього:	45	45	45

Таблиця 4 - Розподіл лекційного часу за спеціальностями напрямку підготовки 1004 «Транспортні технології» для заочного навчання

Зміст	Кількість годин за спеціальностями		
	6.070101, ТС	6.070101, ОП	6.070101, ОР
Змістовний модуль 1.1. Стан організації дорожнього руху			
УНЕ1.1.1. Тема 1. Транспортна система міста. Стан організації дорожнього руху у містах	4	4	4
УНЕ 1.1.2. Тема 2. Нормативні документи і діяльність організацій в області дорожнього руху	2	2	2
Змістовний модуль 1.2. Безпека дорожнього руху			
УНЕ 1.2.1. Тема 3. Дорожньо-транспортні випадки їхній облік і аналіз	2	2	2
УНЕ 1.2.2. Тема 4. Водій і безпека руху	2	2	2
Змістовний модуль 1.3. Характеристики дорожнього руху			
УНЕ 1.3.1. Тема 5. Дорожні умови і безпека руху	2	2	2
УНЕ 1.3.2. Тема 6. Основи організації дорожнього руху	2	2	2
Всього:	14	14	14

2.2.2. Практичні заняття

Практичне заняття – це навчальне заняття, під час якого студенти знайомляться з принципом дії та устроєм реальних об’єктів, виконують за певними методиками вирішення типових задач, пов’язаних з їх подальшою професійною діяльністю. Метою виконання практичних занять є закріплення та подальше поглиблення теоретичних знань студента і набуття практичних умінь, що визначені освітньо – професійною програмою напрямку підготовки. Практичні заняття проводяться в аудиторіях із використанням методичної, інформаційно-довідкової та нормативно-правової документації, технічних

засобів навчання (демонстраційних установок, інформаційних планшетів, мультимедійного устаткування та інше) під керівництвом викладача.

Розподіл навчального часу, що відведений навчальним планом на проведення практичних занять за спеціальностями напряму підготовки 1004 «Транспортні технології» наведений для денного навчання у табл. 5, а для заочного навчання у табл. 6.

Таблиця 5 - Розподіл часу практичних занять за спеціальностями напряму підготовки 1004 «Транспортні технології» для денного навчання

Зміст	Кількість годин за спеціальностями		
	6.070101, ТС	6.070101, ОП	6.070101, ОР
Змістовний модуль 1.1. Стан організації дорожнього руху			
УНЕ1.1.1. Тема 1. Транспортна система міста. Стан організації дорожнього руху у містах	10	10	10
УНЕ 1.1.2. Тема 2. Нормативні документи і діяльність організацій в області дорожнього руху	-	-	-
Змістовний модуль 1.2. Безпека дорожнього руху			
УНЕ 1.2.1. Тема 3. Дорожньо-транспортні випадки їхній облік і аналіз	8	8	8
УНЕ 1.2.2. Тема 4. Водій і безпека руху	12	12	12
Змістовний модуль 1.3. Характеристики дорожнього руху			
УНЕ 1.3.1. Тема 5. Дорожні умови і безпека руху	10	10	10
УНЕ 1.3.2. Тема 6. Основи організації дорожнього руху	5	5	5
Всього:	45	45	45

Таблиця 6 - Розподіл часу практичних занять за спеціальностями напряму підготовки 1004 «Транспортні технології» для заочного навчання

Зміст	Кількість годин за спеціальностями		
	6.070101, ТС	6.070101, ОП	6.070101, ОР
Змістовний модуль 1.1. Стан організації дорожнього руху			
УНЕ1.1.1. Тема 1. Транспортна система міста. Стан організації дорожнього руху у містах	-	-	-
УНЕ 1.1.2. Тема 2. Нормативні документи і діяльність організацій в області дорожнього руху	-	-	-
Змістовний модуль 1.2. Безпека дорожнього руху			
УНЕ 1.2.1. Тема 3. Дорожньо-транспортні випадки їхній облік і аналіз	4	4	4
УНЕ 1.2.2. Тема 4. Водій і безпека руху	-	-	-
Змістовний модуль 1.3. Характеристики дорожнього руху			
УНЕ 1.3.1. Тема 5. Дорожні умови і безпека руху	4	4	4
УНЕ 1.3.2. Тема 6. Основи організації дорожнього руху	2	2	2
Всього:	10	10	10

2.3. ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ ЗА МОДУЛЯМИ І ТЕМАМИ

Модуль 1. Організація дорожнього руху

Змістовий модуль 1.1. Стан організації дорожнього руху

УНЕ 1.1.1. Тема 1: «Транспортна система міста. Стан організації дорожнього руху у містах».

Склад транспортної системи. Причини росту аварійності. Дорожній рух як система. Вимоги до дорожнього руху.

УНЕ 1.1.2. Тема 2: «Нормативні документи і діяльність організацій в області дорожнього руху».

Міжнародні угоди і нормативні документи по організації і безпеці дорожнього руху. “Закон України про ДР.” Державна автомобільна інспекція. Служби і комісії дорожнього руху.

Змістовий модуль 1.2. Безпека дорожнього руху

УНЕ 1.2.1. Тема 3: «Дорожньо-транспортні випадки їхній облік і аналіз».

Визначення і класифікація ДТП. Механізм ДТП. Облік ДТП у ДАІ. Аналіз ДТП. Якісний аналіз ДТП.

УНЕ 1.2.2. Тема 4: «Водій і безпека руху».

Психологічні основи діяльності водія. Психологічні характеристики діяльності водія. Зміна працездатності водія протягом робочого дня (динаміка). Закономірності сприйняття водія. Основи стратегії і тактики керування автомобілем.

Змістовий модуль 1.3. Характеристики дорожнього руху

УНЕ 1.3.1. Тема 5: «Дорожні умови і безпека руху».

Дорога як система і її елементи. Планувальні характеристики вулично-дорожньої мережі. Вплив елементів дороги на безпеку руху.

УНЕ 1.3.2. Тема 6: «Основи організації дорожнього руху».

Основні параметри, що характеризують дорожній рух.

2.4. САМОСТІЙНА РОБОТА СТУДЕНТІВ

Самостійна робота студента є основним способом оволодіння навчальним матеріалом у час, вільний від обов'язкових аудиторних занять.

Мета виконання самостійної роботи – поглиблення, узагальнення і закріплення теоретичних знань і практичних умінь студентів з дисципліни «Організація дорожнього руху» шляхом вироблення вміння самостійної роботи з навчальною і фаховою науково - технічною літературою.

Самостійна робота студентів здійснюється у формі: підготовки до лекцій і практичних занять, виконання контрольної роботи для студентів заочного навчання.

Розподіл обсягу навчального часу на самостійну роботу студентів за формами навчання та видами робіт наведено у табл. 7.

Таблиця 7 - Розподіл обсягу навчального часу на самостійну роботу студентів

Види самостійної роботи студентів	Кількість годин	
	денне навч.	заочне навч.
1. Підготовка до лекцій	10	20
2. Вивчення теоретичного матеріалу	55	104
3. Підготовка до практичних занять	23	30
4. Виконання контрольної роботи (РГР)	18	18
6. Підготовка до проміжного і підсумкового контролю	20	20
Всього:	126	192

Самостійну роботу студент може виконувати у бібліотеці, комп'ютерних класах (лабораторіях), а також у домашніх умовах.

Підготовка до лекцій передбачає самостійне вивчення теоретичного навчального матеріалу з кожної теми, наданого в основній та додатковій літературі, конспекті лекцій. При цьому необхідно звернути увагу на необхідність чіткого засвоєння основних термінів та визначень, розуміння їх змістовної сутності, обов'язкового аналізу використання теоретичних положень для розв'язання наданих в навчальній літературі прикладів.

Підготовка до практичних занять здійснюється шляхом ознайомлення з основними теоретичними положеннями до кожного практичного заняття, нормативною документацією, методикою виконання розрахунків.

Виконання контрольної і розрахунково-графічної роботи передбачає самостійне вирішення індивідуального фахового завдання на тему «Організація дорожнього руху на реальному перехресті» з використанням отриманих теоретичних знань та практичних умінь (табл. 8).

Виконану роботу студент повинен здати для перевірки на кафедру (викладачу) під час сесії до проведення екзамену з дисципліни. До екзамену допускаються лише ті студенти, що виконали та захистили роботу на позитивну оцінку.

Таблиця 8 – Розподіл часу самостійної роботи для виконання контрольної роботи (РГР)

Назва етапів роботи	Обсяг виконання, год	Відсоток виконання	Обсяг виконання, год	Відсоток виконання
	Денне навч.		заочне навч.	
Вступ	1	6	1	6
1. Аналіз ДТП	1	6	1	6
2. Розрахунок витрат на проїзд дуг транспортної мережі	2	11	2	11
3. Вибір маршруту руху транспортних засобів	2	11	2	11
4. Характеристики дорожнього руху на перехресті	3	17	3	17
5. Розрахунок режиму роботи світлофорної сигналізації	4	22	4	22
6. Економічна доцільність введення світлофорного регулювання	2	11	2	11
Висновки	0,5	3	0,5	3
Список літератури	0,5	3	0,5	3
Графічний матеріал, формат А4	2	11	2	11
Всього	18	100	18	100

Самоперевірку засвоєння навчального матеріалу студент здійснює по контрольних запитаннях, що надані після кожної теми в конспекті лекцій і іншій літературі, та після кожної лабораторної роботи в відповідних методичних вказівках. Якщо на деякі запитання студент не може надати відповіді, то необхідно повторити вивчення навчального матеріалу, або визначити вірну відповідь за допомогою викладача на консультації.

Контроль виконання самостійної роботи здійснюється викладачем даної дисципліни шляхом:

- а) проведення контрольних опитувань студентів на початку та наприкінці лекцій;
- б) перевірки ступеню готовності студентів до виконання лабораторних робіт та контрольним опитуванням під час здачі звітів з лабораторних робіт;
- в) перевірки виконання письмової контрольної роботи;
- г) проведення поточного та підсумкового тестового контролю за результатами вивчення теоретичного і практичного навчального матеріалу змістовних модулів 1.1, 1.2. 1.3.

2.5. КОНТРОЛЬНІ ЗАПИТАННЯ З ДИСЦИПЛІНИ ДЛЯ САМООЦІНКИ ЗНАНЬ

Змістовий модуль 1.1. Стан організації дорожнього руху

1. Викладіть у чому полягають проблеми організації дорожнього руху
2. Проаналізуйте причини росту аварійності
3. Надайте визначення поняття «Дорожній рух, як система»
4. Викладіть у чому полягають вимоги до дорожнього руху
5. Проаналізуйте фактори, які впливають на організацію дорожнього руху
6. Нормативні документи й діяльність організацій в області дорожнього руху
7. Закон України про дорожній рух
8. Викладіть у чому полягають права, обов'язки учасників дорожнього руху
9. Викладіть у чому полягають утрати суспільства, зв'язані з ДТП.
10. Викладіть у чому полягає роль людського фактора в забезпеченні безпеки руху. Надійність водія
11. Проаналізуйте планувальні характеристики вулично-дорожньої мережі
12. Міжнародні угоди і нормативні документи по організації і безпеці дорожнього руху
13. Викладіть у чому полягають функції державної автомобільної інспекції. Служби і комісії дорожнього руху.
14. Сформулюйте методичні основи організації дорожнього руху.

Змістовий модуль 1.2. Безпека дорожнього руху

1. Проаналізуйте класифікацію ДТП
2. Викладіть особливості механізму ДТП, причини виникнення ДТП
3. Викладіть у чому полягає облік ДТП у ДАІ
4. Викладіть у чому полягає кількісний аналіз ДТП
5. Викладіть у чому полягає якісний аналіз ДТП
6. Викладіть у чому полягає топографічний аналіз ДТП
7. Проаналізуйте завдання автотехнічної експертизи

8. Викладіть у чому полягає момент виникнення небезпеки
9. Викладіть вихідні дані для призначення автотехнічної експертизи
10. Проаналізуйте методи скорочення кількості і ступені небезпеки конфліктних точок.
11. Викладіть у чому полягає оцінка ступеня небезпеки регульованих перехресть
12. Викладіть у чому полягають основні напрямки удосконалення функціонування підсистеми «Водій»
13. Проаналізуйте утрати суспільства, пов'язані з організацією дорожнього руху
14. Викладіть у чому полягає зміна працездатності водія протягом робочого дня
15. Реакція водія. Вплив дорожніх умов на реакцію водія
16. Викладіть у чому полягає вплив дорожніх умов на зорове сприйняття
17. Проаналізуйте особливості зорових відчуттів водія
18. Викладіть у чому полягають психофізіологічні основи діяльності водія
19. Викладіть у чому полягають основні закономірності процесу сприйняття
20. Викладіть у чому полягає оцінка ступеня небезпеки нерегульованих перехресть

Змістовий модуль 1.3. Характеристики дорожнього руху

1. Проаналізуйте в чому полягає дослідження характеристик дорожнього руху
2. Транспортна мережа і її елементи
3. Інтенсивність транспортного потоку. Нерівномірність руху
4. Щільність транспортного потоку. Вплив щільності потоку на завантаження дороги рухом
5. Проаналізуйте різновиду швидкості руху

6. Проаналізуйте вплив складу транспортного потоку на характеристики дорожнього руху
7. Динамічний габарит і його параметри
8. Дорожні умови й безпека дорожнього руху
9. Проаналізуйте особливості пішохідного руху в містах
10. Проаналізуйте в чому полягають затримки руху
11. Проаналізуйте в чому полягають затримки на регульованих перехрестях
12. Проаналізуйте в чому полягають затримки на нерегульованих перехрестях
13. Проаналізуйте в чому полягає граничний інтервал часу
14. Проаналізуйте методи визначення затримок руху
15. Основна діаграма транспортного потоку
16. Проаналізуйте в чому полягають характеристики заторів на автомобільних дорогах. Оцінка завантаження дороги рухом
17. Пропускна здатність автомобільних доріг
18. Пропускна здатність смуги руху
19. Пропускна здатність багатосмугової проїзної частини
20. Проаналізуйте в чому полягають рівні обслуговування
21. Дорожні умови
22. Проаналізуйте в чому полягають методи оцінки характеристик вулично-дорожньої мережі

2.6. ІНДИВІДУАЛЬНО – КОНСУЛЬТАТИВНА РОБОТА

Індивідуально – консультативна робота здійснюється у формі консультацій, перевірки й захисту завдань, що винесені на поточний контроль.

Консультація – форма навчального заняття, під час якого студенти отримують відповіді на конкретні запитання або пояснення певних теоретичних положень та їх практичного застосування.

Консультації проводяться у продовж семестру за розкладом консультацій на кафедрі, а також у період сесії перед екзаменом за розкладом консультацій, що складений деканатом та затверджений у відповідному порядку.

2.7. МЕТОДИКИ АКТИВІЗАЦІЇ ПРОЦЕСУ НАВЧАННЯ ЗА ТЕМАМИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Навчання студентів з дисципліни «Організація дорожнього руху» потребує використання активних форм навчання, які наближують навчальний процес до реальних виробничих ситуацій.

При викладанні дисципліни для активізації навчального процесу передбачено застосування таких форм і методів навчання, як лекції – бесіди, проблемні лекції (табл. 9).

Лекція – бесіда забезпечує безпосередній контакт викладача з аудиторією і дозволяє привернути увагу студентів до найбільш важливих питань теми лекції, визначити у процесі діалогу особливості сприйняття навчального матеріалу студентами, завдяки чому лектор може оперативно вносити корективи у викладання лекції. У свою чергу, студенти мають можливість обмірковувати поставлені запитання, робити самооцінку рівня своєї підготовки, дійти самостійно до певних висновків і узагальнень.

Проблемна лекція спрямована на розвиток логічного мислення студентів. Після постановки викладачем проблеми студентам пропонуються запитання для самостійного обмірковування, спонукаючи їх до самостійного, творчого розв'язання проблеми.

Таблиця 9 – Застосування форм і методів активізації процесу навчання дисципліни у лекційних заняттях

Тема	Навчальна технологія
УНЕ1.1.1. Тема 1. Транспортна система міста. Стан організації дорожнього руху у містах	Проблемна лекція
УНЕ 1.1.2. Тема 2. Нормативні документи і діяльність організацій в області дорожнього руху	Лекція - бесіда
УНЕ 1.2.1. Тема 3. Дорожньо-транспортні випадки їхній облік і аналіз	Лекція - бесіда
УНЕ 1.2.2. Тема 4. Водій і безпека руху	Лекція - бесіда
УНЕ 1.3.1. Тема 5. Дорожні умови і безпека руху	Лекція - бесіда
УНЕ 1.3.2. Тема 6. Основи організації дорожнього руху	Лекція - бесіда

2.8. ЗАПИТАННЯ ДО ЕКЗАМЕНУ

1. Викладіть у чому полягають проблеми організації дорожнього руху
2. Проаналізуйте причини росту аварійності
3. Надайте визначення поняття «Дорожній рух, як система»
4. Викладіть у чому полягають вимоги до дорожнього руху
5. Проаналізуйте фактори, які впливають на організацію дорожнього руху
6. Нормативні документи й діяльність організацій в області дорожнього руху
7. Закон України про дорожній рух
8. Викладіть у чому полягають права, обов'язки учасників дорожнього руху
9. Викладіть у чому полягають утрати суспільства, зв'язані з ДТП.
10. Викладіть у чому полягає роль людського фактора в забезпеченні безпеки руху. Надійність водія.
11. Проаналізуйте планувальні характеристики вулично-дорожньої мережі
12. Міжнародні угоди і нормативні документи по організації і безпеці дорожнього руху

13. Викладіть у чому полягають функції державної автомобільної інспекції.

Служби і комісії дорожнього руху.

14. Сформулюйте методичні основи організації дорожнього руху.

22. Проаналізуйте класифікацію ДТП

23. Викладіть особливості механізму ДТП, причини виникнення ДТП

24. Викладіть у чому полягає облік ДТП у ДАІ

25. Викладіть у чому полягає кількісний аналіз ДТП

26. Викладіть у чому полягає якісний аналіз ДТП

27. Викладіть у чому полягає топографічний аналіз ДТП

28. Проаналізуйте завдання автотехнічної експертизи

29. Викладіть у чому полягає момент виникнення небезпеки

30. Викладіть вихідні дані для призначення автотехнічної експертизи

31. Проаналізуйте методи скорочення кількості і ступені небезпеки конфліктних точок.

32. Викладіть у чому полягає оцінка ступеня небезпеки регульованих перехресть

33. Викладіть у чому полягають основні напрямки удосконалення функціонування підсистеми «Водій».

34. Проаналізуйте утрати суспільства, пов'язані з організацією дорожнього руху

35. Викладіть у чому полягає зміна працездатності водія протягом робочого дня

36. Реакція водія. Вплив дорожніх умов на реакцію водія

37. Викладіть у чому полягає вплив дорожніх умов на зорове сприйняття

38. Проаналізуйте особливості зорових відчуттів водія

39. Викладіть у чому полягають психофізіологічні основи діяльності водія

40. Викладіть у чому полягають основні закономірності процесу сприйняття

41. Викладіть у чому полягає оцінка ступеня небезпеки нерегульованих перехресть

42. Проаналізуйте вплив елементів дороги на безпеку руху
43. Проаналізуйте в чому полягає дослідження характеристик дорожнього руху
44. Транспортна мережа і її елементи
45. Проаналізуйте інтенсивність транспортного потоку. Нерівномірність руху
46. Проаналізуйте щільність транспортного потоку. Вплив щільності потоку на завантаження дороги рухом
47. Проаналізуйте різновиду швидкості руху
48. Проаналізуйте вплив складу транспортного потоку на характеристики дорожнього руху
49. Динамічний габарит і його параметри
50. Дорожні умови й безпека дорожнього руху
51. Проаналізуйте особливості пішохідного руху в містах
52. Проаналізуйте в чому полягають затримки руху
53. Проаналізуйте в чому полягають затримки на регульованих перехрестях
54. Проаналізуйте в чому полягають затримки на нерегульованих перехрестях
55. Проаналізуйте в чому полягає граничний інтервал часу
56. Проаналізуйте методи визначення затримок руху
57. Основна діаграма транспортного потоку
58. Проаналізуйте в чому полягають характеристики заторів на автомобільних дорогах. Оцінка завантаження дороги рухом
59. Пропускна здатність автомобільних доріг
60. Пропускна здатність смуги руху
61. Пропускна здатність багатосмугової проїзної частини
62. Проаналізуйте в чому полягають рівні обслуговування
63. Дорожні умови
64. Проаналізуйте в чому полягають методи оцінки характеристик вулично-дорожньої мережі

2.9. ЗАСОБИ КОНТРОЛЮ

В накопичувальній заліково-екзаменаційній відомості структура балів для оцінювання навчальних досягнень студентів має наступну структуру: 60 відсотків балів на поточний контроль за всіма змістовними модулями, 40 відсотків балів на підсумковий контроль. До підсумкового контролю допускаються студенти, які набрали у сумі за всіма змістовними модулями більше 30 відсотків балів від загальної кількості з дисципліни (модуля).

Таблиця 10 - Засоби і форми поточного контролю (контрольні роботи, тестування та ін.)

Види контролю та їх стислий зміст	Обсяг у годинах	
	Денне навчання	Заочне навчання
1.Тестування за змістовним модулем 1.1 (оцінка знань студентів за результатами вивчення теоретичного і практичного матеріалу змістовного модулю 1.1). Максимальна кількість відсотків балів за результатами тестування – 20.	1	-
2.Тестування за змістовним модулем 1.2. (оцінка знань студентів за результатами вивчення теоретичного і практичного матеріалу змістовного модулю 1.2). Максимальна кількість відсотків балів за результатами тестування – 20.	1	-
3.Тестування за змістовним модулем 1.3. (оцінка знань студентів за результатами вивчення теоретичного і практичного матеріалу змістовного модулю 1.3). Максимальна кількість відсотків балів за результатами тестування – 20.	1	-
4.Перевірка виконання контрольної роботи (РГР)	0,5	0,5

Таблиця 11 - Засоби і форми підсумкового контролю

Види контролю та їх стислий зміст
1. Проведення екзамену за навчальним матеріалом змістовних модулів 1.1; 1.2.1.3. Максимальна кількість відсотків балів за результатами тестування – 40.
2.Захист контрольної роботи (РГР).

2.10. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ СТУДЕНТІВ

За шкалою ECTS	За національною шкалою	Відсоток вірних відповідей на тестове завдання	Коментар
1	2	3	4
A	відмінно	більше 90 – 100 включно	Студент виявив всебічні, системні й глибокі знання навчального матеріалу, володіє відомостями з основної і додаткової літератури, виявив уміння творчого застосування набутих теоретичних знань для вирішення практичних завдань, передбачених програмою дисципліни, здатний до самостійного поповнення надбаних знань і умінь у процесі подальшої навчальної роботи і професійній діяльності.

1	2	3	4
B	дуже добре	більше 80 – 90 включно	Студент виявив всебічні, системні й глибокі знання навчального матеріалу, володіє відомостями з основної літератури, виявив уміння творчого застосування набутих теоретичних знань для вирішення практичних завдань, передбачених програмою дисципліни.
C	добре	більше 70 – 80 включно	Студент виявив системні й глибокі знання навчального матеріалу, володіє відомостями з основної літератури, виявив уміння творчого застосування набутих теоретичних знань для вирішення практичних завдань, передбачених програмою дисципліни, але припускається несуттєвих помилок, які може самостійно виправити.
D	задовільно	більше 60 – 70 включно	Студент виявив знання навчального матеріалу в обсязі, необхідному для подальшого навчання та майбутній професійної діяльності, володіє обмеженими відомостями з основної літератури, виявив уміння репродуктивного вирішення практичних завдань, передбачених програмою дисципліни, припускається суттєвих помилок, які може самостійно виправити.
E	достатньо	більше 50 – 60 включно	Студент виявив знання навчального матеріалу в мінімальному обсязі необхідному для подальшого навчання та професійної діяльності, володіє обмеженими відомостями з основної літератури, виявив обмежені уміння репродуктивного вирішення практичних завдань, передбачених програмою дисципліни, припускається суттєвих помилок, які може виправити лише під керівництвом викладача.
FX	незадовільно з можливістю повторного складання екзамену	більше 25 – 50 включно	Студент має значні прогалини в знаннях основного навчального матеріалу, допускає принципові помилки при виконанні передбачених програмою дисципліни завдань, але спроможний самостійно доопрацювати програмний матеріал і підготуватися до повторного складання екзамену.
F	незадовільно з обов'язковим вивченням дисципліни	0 -25 включно	Студент не має знань зі значної частини навчального матеріалу, не спроможний самостійно опанувати програмним матеріалом і потребує повторного вивчення дисципліни.

Студентам, які бажають отримати більш високу оцінку за шкалою ECTS, надається можливість проведення повторного або додаткового контролю з окремих змістових модулів до початку екзаменаційної сесії.

2.11. ІНФОРМАЦІЙНО-МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Бібліографічні описи, інтернет адреси	Теми, де застосовується
1. Основна література (підручники, навчальні посібники, інші видання)	
Системологія на транспорті. Підручник у 5 кн. / Під заг. ред. Дмитриченка М.Ф.– Кн. IV: Організація дорожнього руху / Е.В. Гаврилов, М.Ф. Дмитриченко, В.К. Доля, О.Т. Лановий, І.Е. Линник, В.П. Поліщук.- К.: Знання України, 2006 р.- 504 с.	1-6
2. Додаткові джерела	
Клинковштейн Г.И. Организация дорожного движения. - М.: Транспорт 1992.	1-6
Хомяк Я.В. Организация дорожного движения. К.: Вища школа, 1986.	1-6
Коноплянко В.И. Организация и безопасность дорожного движения. М.: Транспорт, 1991.	1-6
Самойлов Д.С. Городской транспорт. М.: Стройиздат, 1983.	1-6
Бабков В.Ф. Андреев О.В. Проектирование автомобильных дорог : в двух част. Сборник для вузов. Изд. 2-е , перераб. и дор. М.: Транспорт, 1987.	1-6
3. Методичне забезпечення (Реєстр методичних вказівок, планів семінарських занять, інструкцій до лабораторних робіт, комп'ютерних програм, відео-аудіо-матеріалів, плакатів тощо)	
Методичні вказівки до виконання розрахунково-графічної і контрольної робіт з дисципліни «Організація дорожнього руху» (для студентів 3 курсу заочної та 4 курсу денної форм навчання напрямку підготовки 6.070101 – «Транспортні технології») / Укл.: Лобашов О.О., Прасоленко О.В., Бурко Д.Л.– Харків:ХНАМГ, 2008. – 23 с.	1-6
Методичні вказівки до виконання практичних завдань і самостійної роботи з дисципліни «Організація дорожнього руху» (для студентів 3 курсу заочної та 4 курсу денної форм навчання напрямку підготовки 6.1004 – «Транспортні технології») / Укл. Лобашов О.О., Бурко Д.Л., Прасоленко О.В. – Харків:ХНАМГ, 2007. – с. 22	1-6

Навчальне видання

Програма і робоча програма навчальної дисципліни «Організація дорожнього руху» (для студентів 3 курсу заочної форми навчання та 4 курсу денної наряду підготовки 1004 (6.070101) «Транспортні технології (за видами транспорту)»)

Автор: Олексій Володимирович Прасоленко

План 2009, поз. 745 Р

Підп. до друку 17.11.2009	Формат 60x84 1/16	Папір офісний
Друк на ризографі	Умовн.-друк.арк.1,8	Обл.-вид. арк. 1,7
Замовл. № 5635	Тираж 10 прим.	

Сектор оперативної поліграфії ЦНІТ
61002, Харків, ХНАМГ, вул. Революції, 12

61002, Харків, ХНАМГ, вул. Революції, 12